

Medlemsblad för Svensk-Lettiska Föreningen

Nr 3 (20) 2000, september

Ordförande: John Crafoord, tel 08/759 08 19, e-post: crafoordjohnp@telia.com

Redaktion: Rune Bengtsson, Bäckgårdsvägen 39 I, 143 41 VÄRBY

tel 08/740 42 53, 782 26 37, e-post: rune.bengtsson@prv.se

Postgiro: 94 86 93-7

BÄSTE MEDLEM

Hoppas att sommaren varit god, trots den regniga väderleken. Nu är det i alla fall dags att ta uti med höstens aktiviteter. Över huvud taget kommer hösten att bli tämligen intensiv vad gäller de svensk-lettiska förbindelserna. Den svenska regeringen har ju utropat år 2000 till de baltiska ländernas år. Detta kommer att, för Lettlands del, manifesteras genom ett antal aktiviteter som svenska instanser, kommuner och landsting, anordnar. Konkret är det fråga om tre platser i Lettland med var sin svensk organisatör. Södermanlands läns landsting anordnar Sverigedagar i Jelgava (vissa aktiviteter förlagda till Riga) den 10-12 oktober. Liknande arrangemang hålles i Cesis den 13-15 oktober med Norrköpings kommun som arrangör. Sist ut i raden av Sverigedagar är Daugavpils, där den 15-17 oktober vänkommunen Motala står för arrangemangen. När det gäller syftet med dessa Sverigedagar citerar vi från regeringens direktiv:

Projektet syftar dels till att främja de bilaterala kontakterna mellan Sverige och de baltiska länderna, särskilt inom näringslivet, dels till att bistå de baltiska länderna att stärka sin ställning bland Europeiska unionens medlemsländer samt dels till att stödja de baltiska ländernas insatser för att informera om Europeiska unionen inom det egna landet.

Närmare information om de olika arrangemangen kan fås från undertecknad eller direkt från organisatörerna:

Anna.larsson@d.lst.se (arrangemangen i Jelgava)

Hans.bjurback@norrkoping.se (Cesis)

Jan.holmberg@motala.se (Daugavpils)

Svensk-lettiska föreningen skall försöka delta vid dessa arrangemang i så stor utsträckning som möjligt, särskilt när det gäller frågor om vänortssamarbete och liknande.

Knappt har dessa Sverigedagar hunnit avverkas förrän det i Sollentuna arrangeras årets upplaga av Nätverk Sverige-Lettland. Helgen 21-22 oktober arrangeras Nätverk 2000 på Bergendal Kurs o Konferens i Sollentuna. Programmet är som tidigare gediget med en mängd deltagare från såväl Sverige som Lettland. Vänortssamarbeten, skolsamarbeten på olika stadier, hälsovårdssamarbeten, humanitär verksamhet, kulturellt utbyte osv. I denna aktivitet kommer föreningen att vara en aktiv medarrangör. Kontakta vår vice ordförande Torgny Wiktorsson (e-post torgny.wiktorsson@tco.se) eller arrangören Lars Vesterlund (Box 116, 512 23 SVENLJUNGA, tel 0325-61 10 70) om du har frågor.

Föreningens eget höstmöte kommer att hållas **onsdagen den 22 november**. Då kommer **Maj-Lis Lööw** för att tala om den pågående utredningen om inriktningen på det framtida svenska biståndet, en utredning som har just Maj-Lis Lööw som ordförande. Således en programpunkt av allra största intresse. Lagg således datumet 22 november på minnet så återkommer vi lite längre fram med exakt tidpunkt och lokal för mötet.

I min egenskap av föreningens kassör vill jag så här i början av hösten påminna om medlemsavgiften för er som ännu inte betalat in densamma. För att ni skall slippa gå igenom alla era kvitton, så har jag gjort en lathund. Om rutan nedan är försedd med ett rött kryss så har medlemsavgift inte betalats för år 2000.

Ni tillönskas alla en trevlig höst.

Rune Bengtsson

LETTLANDS RÖDA KORS SER PÅ UTVECKLINGEN

Jag har några gånger tidigare besökt Lettlands Röda kors (LRK) för att för föreningens räkning få höra något om behoven för de utsatta delarna av befolkningen.

Bland annat resulterade samtalen 1996 i ett försök till landsomfattande men decentraliserad insamling av skor - främst för skolbarn. En penninginsamling dirigerades 1997 till LRK främst för soppköksverksamhet i Rigas fattigare stadsdelar samt några punktinsatser i landsorten. För detta lämnades en tillfredsställande och detaljerad redovisning i två etapper.

Den 13 september i år besökte jag åter presidenten i LRK, Dr Laucis. Han berättade åtskilligt som kan intressera våra läsare.

Ekonomi

Dr Laucis bestred bilden av att Lettlands ekonomi förbättrats för huvuddelen av befolkningen. Som tidigare finns numera alla varor men man saknar pengar.

En grundorsak är att huvudnäringen - livsmedelsproduktionen - är så olönsam.

Konkurrensen från främst EU är förödande. Arbetslösheten efter sovjetregimens fall har man inte kommit över. Staten kan inte leva upp till sina åtaganden mot arbetslösa och andra utsatta grupper.

Skolproblem

Vid ett tidigare besök målade Dr Laucis upp bilden av många tusentals skolbarn som inte kan gå till skolan stor del av året för att de inte har skor.

Vid dagens besök uppehöll han sig med mycket stort allvar vid skolungdomar i de högsta stadierna som inte har råd att betala sina sista skolår (ca. 3000 st.) och än mindre kan tänka sig högre utbildning. Studiebidrag från staten är nu 8 lats i månaden dvs. mindre än 150 kronor.

Hälsoläget

Difteriepidemin är ännu ett stort problem. Pengar saknas. Statlig upphandling av vaccin har resulterat i en felaktighet (förväxling mellan vaccin för vuxna och barn ??)

TBC. Vid tidigare besök karakteriserade Dr Laucis läget i fängelser och vissa hamnstäder som katastrofalt. Bedömningen kvarstår.

F.n. dör en person om dagen i tbc. Anslagen räcker bara till att driva ett av (fyra?) befintliga infektionssjukhus, vilket är totalt otillräckligt.

Bakom kulisserna

Staten får ej in pengar genom näringslivet. Vanliga medborgare tjänar inte nog med pengar för det dagliga livet. Korrumpa grupper - kanske ett tjugotal personer - lägger på olika sätt vantarna på kapital. Dr Laucis nämnde att det kan finnas skandinaver inblandade. Den nya presidenten är en utmärkt person - men hon saknar kraft och stöd för att ta itu med brottsligheten.

Dr Laucis delade åsikten att lettiska myndigheter inför önskat inträde i EU söker visa upp en så positiv fasad som möjligt; de sociala problemen förträngs.

John Crafoord

NOTERAT

- Från vår styrelseledamot Anita Lackberg har redaktionen fått en fyllig reseskildring från Baltikumhjälpens sommarresa runt i Lettland till olika platser där man bidrar med hjälp av olika slag. Gatubarnshem i Jelgava och skolorna i Misa och Plavinas är några av de platser där man engagerar sig. Man får även följa en liten flicka som åker till en sommarfamilj i Sverige.
 - Lärarhögskolan i Daugavpils tillhör de många läroanstalter runt om i världen där Svenska institutet bidrar med lärarkapacitet i svenska språket. Från 1 september i år heter svensklektorn i Daugavpils Kjell Rindar. Han har många decenniers erfarenhet av språkundervisning i Sverige, speciellt i spanska. Redan efter en vecka på sin post ringde han till oss och beklagade sig över den materiella verklighet man arbetar i där borta. Vanliga tavelkritor är en bristvara, för att inte tala om datorer.
 - Andrupene, den kommun i Lettgallen som föreningens styrelse vurmar lite extra för, blev nyligen utsedd till "mest välskötta kommun" i Kraslavadistriktet. Sammanlagt i Lettgallen blev man tvåa, efter Naujiena i Daugavpils distrikt.
 - Sveriges ambassadör i Riga heter numera Tomas Bertelman. Förre ambassadören Hans Magnusson är nu på UD i Stockholm och har de baltiska länderna som sitt ansvarsområde. Svensk-lettiska föreningen har tillskrivit den nye ambassadören och berättat om vår verksamhet.
-